

Assignatura	28936 Les Arts de l'Objecte a l'Antiguitat i l'Edat Mitjana		
Professor	Claveria Nadal, Montserrat		
Cicle: Segon	Quadrimestre	Segon	Crèdits: 6
Horari	Teoria: Dilluns i Dimecres 10:00 a 11:30	Grup: 1	Tipus: Obligatòria
	Tutoria Integrada: Dimecres 13:00 a 14:00		

CONTINGUT

Amb aquesta assignatura es podrà obtenir una visió general del desenvolupament de les arts de l'objecte, des de la prehistòria fins a l'època de pas cap al món medieval, en les cultures del Pròxim Orient i de la Mediterrània central i occidental.

OBJECTIUS

Proporcionar els coneixements essencials sobre la tipologia, l'execució tècnica, les preferències iconogràfiques, la distribució geogràfica i la funció d'aquestes obres artístiques, capacitant a l'estudiant perquè les sàpiga reconèixer, analitzar i interpretar.

TEMARI

1. Definició de l'assignatura, límits cronològics i geogràfics.

2. LA JOIERIA

I: Materials una visió històrica i simbòlica. **II: Tècniques:** El joier i l'organització del taller. Processos: des de l'elaboració base del material fins al muntatge i polit de la peça. **III: Distribució** geogràfica i cultural: particularitats tipològiques, estilístiques, iconogràfiques i de difusió.

3. LA TORÉUTICA

I: Apreciacions sobre el terme. **II: Taller i manufactura:** Materials, tècniques i tipologia. **III: Distribució** geogràfica i cultural: particularitats estilístiques, iconogràfiques i de difusió.

4. LA GLÍPTICA I LA LAPIDÀRIA

I: Definició dels termes. **II: La labor dels lapidaris:** materials, tècniques i tipus d'objectes. **III: Distribució** geogràfica i cultural: particularitats estilístiques, iconogràfiques i de difusió.

5. L'EBORÀRIA I EL TREBALL DE L'OS.

I: Definició del terme. **II:** Tècniques i tipologia. **III:** Distribució geogràfica i cultural: particularitats estilístiques, iconogràfiques i de difusió.

6. EL VIDRE.

I: Material i tècniques. **II:** Tipus d'objectes. **III:** Distribució geogràfica i cultural: particularitats estilístiques, iconogràfiques i de difusió.

7. LA COROPLÀSTIA I LA CERÀMICA.

Coroplàstia: **I:** Definició del terme. **II:** tècniques i tipologia. **III:** Distribució geogràfica i cultural.

Ceràmica : **I:** Formes més comunes de la ceràmica ornamentada.. **II:** Tècniques de modelat de la forma; tècniques vasculars; altres tècniques ornamentals. **III:** Distribució geogràfica i cultural: particularitats estilístiques, iconogràfiques i de difusió.

8. ALTRES MANIFESTACIONS MENYS DOCUMENTADES.

El teixit: **I:** Fonts textuais, fonts iconogràfiques i restes materials. **II:** Estat de la qüestió del seu coneixement actual segons una ordenació per cultures.

Mobiliari: **I.** Materials. **II:** Tècniques. **III.** Tipologia.

9. Comentari i conclusions sobre la funció de les arts de l'objecte des de la prehistòria fins a l'Antiguitat Tardana.

AVALUACIÓ:

Examen final puntuat sobre 6 punts. Acompliment de les tutories integrades puntuat sobre 4 punts. No es farà mitja entre les dues notes si de l'examen no es treu un 2,5 de nota mínima.

TUTORIES INTEGRADES:

Desenvolupament d'un treball de curs tutoritzat sobre temes puntuals relacionats amb els continguts de l'assignatura. A l'autònoma interactiva trobareu un arxiu amb una bibliografia mes extensa sobre els diversos temes del programa, la qual us pot ajudar a acomplir les tutories integrades.

BIBLIOGRAFIA

- AA.VV., *Études d'orfèvrerie antique*, Louvain-La-Neuve, 1980.
- AA.VV., Els Tracis. Tresors enigmàtics de Bulgària, Catàleg de l'exposició, Barcelona, 2005.
- BRAEMER, F., <<Le rôle des pierres précieuses et nobles dans l'ornementation dans l'antiquité et le moyen âge>>, a: CHARDRON-PICAULT et alii. (eds.), *Les Roches décoratives dans l'architecture antique et du Haut Moyen Âge*, 2004.
- CAUBET, A. (Dir.), *Cornaline et pierres précieuses. La Méditerranée, de l'Antiquité à l'Islam*, París, 1999.
- BAKER, H.S., *Furniture in the Ancient World. Origins and Evolution 3100-475 B.C.*, Londres, 1966.
- BECATTI, G., *Oreficerie antiche, dalle minoiche alle barbarica*, Roma, 1955.
- CAUBET, A. (Dir.), *Cornaline et pierres précieuses. La Méditerranée, de l'Antiquité à l'Islam*, París, 1999.
- COARELLI, F., "Artes menores", *Historia Civilización de los Griegos*, X, Barcelona, 1984, p. 150-171.
- FORMIGLI, E., *Tecniche dell'oreficerie etrusca e romana. Originali e falsificazioni*, Roma, 1985.
- FORMIGLI, E. (ed.), *I grandi bronzi antichi: le fonderie e le tecniche di lavorazione dall'età arcaica al Rinascimento. Atti seminari di studi ed esperimenti*, (Murlo, 1993-1995), Murlo, 1999.
- HACKENS, T. (Ed.), *Études d'orfèvrerie antique*, Louvain-la-Neuve, 1980
- HENIG, H., *El arte romano*, Barcelona, 1985.
- HIGGINS, R. A., *Greek and Roman Jewellery*, Londres, 1980.
- LEANDER-NEWBY, R.E., *Silver and Society in Late Antiquity. Functions and Meanings of Silver Plate in the Fourth to Seventh Centuries*, 2004.
- LIPINNSKY, A., *Oro, argento, gemme e smalti. Tecnologia delle arti dalle origine alla fine del Medioevo (3000-1500 d.C.)*, Florencia, 1975.
- MANSUELLI, G. A., *Arte Romana. Pittura. Arti minori*, Roma, 1979.
- METZGER, C., *Bijoux grecs, étrusques et romains*, París, 1976
- MOOREY, P.R.S., *Ancient Mesopotamian Materials and Industries. The Archaeological Evidence*, Londres, 1994.
- MÜLLER, H. W., THIEM, E., *El oro de los faraones*, Madrid, 2001.
- MUSSO, L., *Manifattura sontuaria e committenza pagana nella Roma del IV secolo: indagine sulla Lanx di Parabiago*, Roma, 1983.
- RICHTER, G. M. A., *El arte griego*, Barcelona, 1979.
- RIEGL, A., <<El arte industrial>>, a: *El arte industrial tardorromano*, Madrid, 1992 (Ed. or. 1901; 1927), pp. 209 ss.
- SALDERN, A. von, *Antikes Glas. Handbuch der Archäologie*, Munich, 2004.
- STIERLIN, H., *The Gold of the Pharaohs*, París, 1997.
- TREISTER, M.Y., *Hammering Techniques in Greek and Roman Jewellery and Toreutics*, Londres, 2001.

- VIGIL, M., *El vidrio en el mundo antiguo*, Madrid, 1969.
- WEDEPOHL, K.H., Glas in Antike und Mittelalter. Geschichte eines Werkstoffs, 2003.